

به نام خدا

معلمان و هنر انگیزه بخشی: راهکارهایی برای کلاس های پویا

مولفان :

معصومه محمدرضایی اسفرجانی

محبوبه مالکی کوپائی

زهرا محمدرضایی اسفرجانی

ابراهیم محمدرضایی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: محمدرضایی اسفرجانی، معصومه
عنوان و نام پدیدآور: معلمان و هنر انگیزه بخشی: راهکارهایی برای کلاس های پویا/ مولفان معصومه
محمدرضایی اسفرجانی، محبوبه مالکی کوپائی، زهرا محمدرضایی اسفرجانی، ابراهیم محمدرضایی.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۰۶۵-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: معلمان - هنر انگیزه بخشی - کلاس های پویا

شناسه افزوده: مالکی کوپائی، محبوبه

شناسه افزوده: محمدرضایی اسفرجانی، زهرا

شناسه افزوده: محمدرضایی، ابراهیم

رده بندی کنگره: Q۳۹۲

رده بندی دیویی: ۰۱۱/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۲۷۸۱۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: معلمان و هنر انگیزه بخشی: راهکارهایی برای کلاس های پویا

مولفان: معصومه محمدرضایی اسفرجانی - محبوبه مالکی کوپائی

زهرا محمدرضایی اسفرجانی - ابراهیم محمدرضایی

ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

چاپ: زبرجد

قیمت: ۱۳۵۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۵۵-۰۶۵-۱

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

فهرست

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
فصل اول.....	۱۳
نظریه های انگیزش تحصیلی.....	۱۵
نظریه انگیزشی مازلو.....	۱۵
انگیزش بر مبنای سطح نیازهای مازلو.....	۱۶
سلسله مراتب نیازهای مازلو.....	۱۶
مطابق نظر مازلو ۵ نیاز ذاتی وجود دارد:.....	۱۶
نیازهای رده بالا و رده پایین.....	۱۷
ویژگیهای تئوری مازلو.....	۱۷
نظریه انگیزش پیشرفت.....	۱۸
احتمال موفقیت و جذابیت، عاملی مهم برای انگیزش افراد.....	۱۸
نظریه اسنادی.....	۱۹
نقش معلمان در ایجاد انگیزه.....	۲۰
چالش های ایجاد انگیزه در کلاس های امروزی.....	۳۰
روانشناسی انگیزه در دانش آموزان.....	۳۲
نظریه خودتعیین گری (Self-Determination Theory).....	۳۲
نظریه انتظار-ارزش: (Expectancy-Value Theory).....	۳۴
انتظار موفقیت:.....	۳۴
ارزش وظیفه:.....	۳۴
نظریه هدف گذاری (Goal Setting Theory).....	۳۵

۳۵	اهداف عملکردی.....
۳۵	اهداف یادگیری.....
۳۵	عوامل مؤثر بر انگیزه دانش‌آموزان.....
۳۶	عوامل فردی.....
۴۰	عوامل آموزشی مؤثر بر انگیزه دانش‌آموزان.....
۴۶	تفاوت‌های فردی در انگیزه دانش‌آموزان.....
۴۹	فصل دوم: ویژگی‌های معلمان الهام‌بخش صفات شخصیتی معلمان مؤثر.....
۴۹	مقدمه.....
۵۱	مهارت‌های ارتباطی و تأثیر آن بر انگیزه دانش‌آموزان.....
۵۱	اهمیت مهارت‌های ارتباطی در فرآیند آموزشی.....
۵۲	مهارت‌های ارتباطی: تعریف و ابعاد.....
۵۲	گوش دادن فعال.....
۵۲	بیان احساسات و افکار.....
۵۳	استفاده از زبان بدن.....
۵۳	مدیریت تعارضات.....
۵۴	ایجاد ارتباطات مثبت.....
۵۴	تأثیر مهارت‌های ارتباطی بر انگیزه دانش‌آموزان.....
۵۴	افزایش اعتماد به نفس.....
۵۴	ایجاد محیطی امن و پشتیبان.....
۵۵	افزایش مشارکت و تعامل.....
۵۵	کاهش تعارضات و افزایش همکاری.....
۵۵	افزایش خلاقیت و نوآوری.....
۵۶	نقش همدلی در ایجاد ارتباط مؤثر.....

۵۶	اهمیت همدلی در زندگی انسانی
۵۶	تعریف همدلی و ابعاد آن
۵۶	نقش همدلی در ایجاد ارتباط مؤثر
۵۶	افزایش اعتماد و امنیت
۵۶	کاهش سوء تفاهم‌ها و تعارضات
۵۷	افزایش مشارکت و تعامل
۵۷	ایجاد محیطی دوستانه و پشتیبان
۵۷	بهبود مهارت‌های ارتباطی
۵۷	معلمان به عنوان الگوهای نقش
۵۷	مقدمه: اهمیت معلمان به عنوان الگوهای نقش
۶۵	فصل سوم: داستان‌هایی از معلمان الهام‌بخش
۸۱	فصل چهارم: طراحی محیط یادگیری انگیزه‌بخش
۸۳	ایجاد فضای امن و حمایت‌گر در کلاس
۸۴	روش‌های تدریس انگیزه‌بخش تدریس فعال و مشارکتی
۸۵	نقش بازی و فعالیت‌های عملی در ایجاد انگیزه
۸۶	استفاده از داستان‌گویی و مثال‌های واقعی
۸۹	فصل پنجم: بازخورد و تشویق: موتور محرکه انگیزه
۹۲	نحوه ارائه بازخورد مؤثر به دانش‌آموزان
۹۳	تفاوت بین تشویق بیرونی و تقویت درونی
۹۳	راهکارهایی برای جلوگیری از وابستگی به پاداش‌های بیرونی
	فصل ششم: مدیریت چالش‌های انگیزشی شناسایی دانش‌آموزان بی‌انگیزه و دلایل
۹۵	آن

- ۹۷..... راهکارهایی برای مقابله با بی‌انگیزگی در کلاس.....
- ۱۰۴..... نقش معلمان در ایجاد امید و اعتماد به نفس در دانش‌آموزان.....
- ۱۰۵..... نقش خانواده و جامعه در انگیزه دانش‌آموزان.....
- ۱۰۷..... راهکارهایی برای ایجاد هماهنگی بین خانه و مدرسه.....
- ۱۰۹..... مفهوم پیشرفت تحصیلی.....
- ۱۰۹..... پیشرفت تحصیلی به عنوان یک شاخص یادگیری.....
- ۱۱۰..... نظریه سازنده‌گرایی.....
- ۱۱۰..... انواع نظریه‌های سازنده‌گرایی.....
- ۱۱۰..... سازنده‌گرایی روانشناختی یا درون زاد.....
- ۱۱۰..... سازنده‌گرایی برون زاد.....
- ۱۱۱..... سازنده‌گرایی اجتماعی یا دیالکتیکی.....
- ۱۱۱..... سازنده‌گرایی رادیکال.....
- ۱۱۱..... کاربردهای آموزشی نظریه سازنده‌گرایی.....
- ۱۱۲..... نظریه آموزشی کارکردگرایی.....
- ۱۱۲..... نظریه یادگیری شناختی- اجتماعی بندورا.....
- ۱۱۳..... عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی.....
- ۱۱۴..... روش‌های ارزیابی انگیزه دانش‌آموزان.....
- ۱۱۵..... استفاده از نتایج ارزیابی برای بهبود روش‌های تدریس.....
- ۱۱۶..... نقش بازخورد دانش‌آموزان در بهبود عملکرد.....
- ۱۱۸..... توسعه حرفه‌ای معلمان و یادگیری مستمر.....
- ۱۱۹..... هدف‌گذاری و انگیزه.....
- ۱۱۹..... نقش هدف‌گذاری در ایجاد انگیزه.....
- ۱۲۰..... تفاوت بین اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت.....

۱۲۲	..... نقش معلمان در پیگیری و حمایت از اهداف دانش‌آموزان
۱۲۳	..... تشخیص و مقابله با موانع رسیدن به اهداف
۱۲۵	..... فصل هفتم : جمع‌بندی و چشم‌انداز آینده مرور نکات کلیدی کتاب
۱۲۶	..... نقش معلمان در شکل‌دهی به آینده دانش‌آموزان
۱۲۷	..... چالش‌های آینده در ایجاد انگیزه و راهکارهای پیشنهادی
۱۲۹	..... سخن پایانی کتاب
۱۳۱	..... فهرست منابع
۱۳۱	..... منابع فارسی
۱۳۳	..... منابع خارجی

پیشگفتار

کلاس‌های درس تنها محیطی برای انتقال اطلاعات نیستند، بلکه فضایی هستند که در آن اشتیاق به یادگیری و کشف دنیای جدید در دانش‌آموزان شکل می‌گیرد. نویسنده با اشاره به چالش‌های پیش‌روی معلمان در دنیای امروز، از جمله تغییرات سریع فناوری و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، بر این موضوع تأکید می‌کند که هنر انگیزه‌بخشی به دانش‌آموزان یکی از مهم‌ترین مهارت‌هایی است که هر معلم باید به آن مجهز باشد. در ادامه، نویسنده به این موضوع می‌پردازد که چگونه می‌توان با استفاده از راهکارهای عملی و خلاقانه، کلاس‌های درس را به محیطی پویا و جذاب تبدیل کرد که در آن دانش‌آموزان نه تنها مطالب درسی را فرا می‌گیرند، بلکه به صورت فعال در فرآیند یادگیری مشارکت می‌کنند. معلمان به‌عنوان الگوهای الهام‌بخش، توانایی تغییر زندگی دانش‌آموزان را دارند و با به‌کارگیری هنر انگیزه‌بخشی، می‌توانند نسلی از یادگیرندگان مشتاق و کنجکاو پرورش دهند.

مقدمه

آموزش و یادگیری دو روی یک سکه هستند که در قلب آن معلم به عنوان محور اصلی تأثیرگذاری قرار دارد و نقش او تنها منتقل کردن اطلاعات نیست بلکه شامل الهام بخشیدن به دانش‌آموزان برای کشف استعدادها و پتانسیل‌های خود است این کتاب با عنوان معلمان و هنر انگیزه‌بخشی راهکارهایی برای کلاس‌های پویا به دنبال بررسی روش‌های مختلف انگیزه‌بخشی و ارائه راهکارهای عملی است تا معلمان بتوانند محیطی مثبت و پویا در کلاس ایجاد کنند که در آن دانش‌آموزان با انگیزه و علاقه به یادگیری بپردازند و از این طریق به رشد شخصی و تحصیلی خود دست یابند معلمان باید به یاد داشته باشند که هر دانش‌آموز منحصر به فرد است و نیازها و علایق او متفاوت از سایرین است بنابراین باید روش‌های مختلفی را برای برقراری ارتباط مؤثر و ایجاد انگیزه در آن‌ها به کار بگیرند همچنین این کتاب تأکید می‌کند که معلمان باید به توسعه حرفه‌ای خود اهمیت دهند و به طور مداوم دانش و مهارت‌های خود را به‌روز کنند زیرا یادگیری مستمر به عنوان یک اصل اساسی در حرفه آموزش است و معلمانی که به رشد خود ادامه می‌دهند می‌توانند بهترین خدمات را به دانش‌آموزان ارائه دهند این کتاب به معلمان یادآوری می‌کند که آن‌ها نه تنها به عنوان انتقال‌دهندگان دانش بلکه به عنوان الگوهای رفتاری و منابع الهام برای دانش‌آموزان عمل می‌کنند و تأثیر آن‌ها فراتر از کلاس درس است و به شکل‌گیری آینده دانش‌آموزان و جامعه کمک می‌کند در نهایت این کتاب به معلمان پیشنهاد می‌کند که به دنبال ایجاد تعادل بین روش‌های سنتی و نوین آموزش باشند و از فناوری‌های نوین و روش‌های نوآورانه در کلاس استفاده کنند تا بتوانند دانش‌آموزان را با دنیای در حال تغییر امروزی آماده کنند معلمان باید به دانش‌آموزان یاد دهند که چگونه به طور مستقل فکر کنند تصمیم‌گیری کنند و از این طریق آن‌ها را برای زندگی مستقل و مسئولیت‌پذیر آماده کنند این کتاب با ارائه راهکارهای عملی و الهام‌بخش به معلمان کمک می‌کند تا بتوانند نقش مؤثری در شکل‌دهی به آینده دانش‌آموزان و ایجاد جامعه‌ای موفق و پیشرفت‌محور ایفا کنند و از این طریق به پیشرفت نظام آموزشی و بهبود کیفیت یادگیری کمک کنند. این کتاب به دلیل تمرکز بر موضوع "انگیزه‌بخشی در محیط آموزشی و ایجاد کلاس‌های پویا" اهمیت ویژه‌ای دارد. این اثر با هدف الهام بخشیدن به معلمان برای شناخت و به‌کارگیری راهکارهای مؤثر در افزایش انگیزه دانش‌آموزان طراحی شده است. در دنیای امروز که تحولات سریع اجتماعی، فناورانه و آموزشی

رخ می‌دهد، نقش معلمان به عنوان عامل اصلی تأثیرگذار در پیشرفت تحصیلی و رشد شخصیت دانش‌آموزان بیش از گذشته حائز اهمیت است. این کتاب با ارائه مدل‌ها، راهکارها و نظریه‌های عملی، به معلمان کمک می‌کند تا بتوانند محیطی جذاب و پویا در کلاس درس ایجاد کنند که در آن دانش‌آموزان با انگیزه و علاقه به یادگیری بپردازند.

کتاب با بررسی عوامل مختلفی که بر انگیزه تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد، از جمله سبک‌های تدریس، مدیریت کلاس، و تعاملات اجتماعی، به دنبال ارائه راهکارهایی است که می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و یادگیری کمک کند. این موضوع به ویژه در میان زوجین شاغل و خانواده‌هایی که با چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مواجه هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. زیرا معلمان نه تنها به عنوان منتقل‌کنندگان دانش، بلکه به عنوان الگوهای رفتاری و منابع الهام برای دانش‌آموزان عمل می‌کنند و تأثیر آن‌ها فراتر از کلاس درس است و به شکل‌گیری آینده دانش‌آموزان و جامعه کمک می‌کند.

علاوه بر این، کتاب با استفاده از منابع علمی و پژوهشی متعدد، به بررسی رابطه بین عوامل مختلفی مانند سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی، اهداف پیشرفت، و موفقیت تحصیلی می‌پردازد. این رویکرد به معلمان کمک می‌کند تا با درک بهتر از نیازها و علایق دانش‌آموزان، بتوانند روش‌های نوین و نوآورانه‌ای را در کلاس به کار بگیرند. این کتاب همچنین به معلمان یادآوری می‌کند که هر دانش‌آموز منحصر به فرد است و نیازمند روش‌های متفاوتی برای برقراری ارتباط مؤثر و ایجاد انگیزه است. بنابراین، این اثر نه تنها به عنوان یک منبع آموزشی، بلکه به عنوان یک راهنمای عملی برای معلمان در جهت ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری شناخته می‌شود.

با توجه به اهمیت موضوع و نیاز به ارائه راهکارهای عملی و قابل اجرا، این کتاب به صورت طولانی و پیوسته نوشته شده است تا تمام جوانب موضوع را به طور کامل پوشش دهد. این رویکرد به خواننده کمک می‌کند تا بدون وقفه و به صورت یکپارچه با مفاهیم و نظریه‌های مرتبط آشنا شود و بتواند از این دانش در عمل بهره ببرد.

فصل اول

انگیزه به عنوان نیروی محرکه‌ای تعریف می‌شود که رفتار فرد را جهت‌دهی، سازمان‌دهی و پایدار می‌کند. این نیرو می‌تواند درونی یا بیرونی باشد و فرد را به سمت دستیابی به اهداف خاصی سوق دهد. در حوزه‌ی آموزش و یادگیری، انگیزه به تمایل و اشتیاق دانش‌آموزان برای مشارکت فعال در فرآیند یادگیری و دستیابی به اهداف تحصیلی اشاره دارد. انگیزه می‌تواند به دو شکل اصلی وجود داشته باشد: انگیزه‌ی درونی و انگیزه‌ی بیرونی. انگیزه‌ی درونی زمانی است که فرد به دلیل علاقه‌ی شخصی، کنجکاوی یا لذت ناشی از یادگیری، به فعالیت‌های آموزشی می‌پردازد. انگیزه‌ی بیرونی نیز زمانی است که فرد برای دریافت پاداش‌های بیرونی مانند نمره، تقدیر یا اجتناب از تنبیه، در فعالیت‌های آموزشی مشارکت می‌کند.

اهمیت انگیزه در یادگیری بسیار زیاد است و نقش کلیدی در فرآیند یادگیری ایفا می‌کند. انگیزه تأثیر عمیقی بر موفقیت تحصیلی و شخصیتی دانش‌آموزان دارد. دانش‌آموزانی که از انگیزه‌ی کافی برخوردار هستند، تمایل بیشتری به مشارکت فعال در کلاس‌های درس و فعالیت‌های آموزشی دارند. این مشارکت فعال، به بهبود درک و یادگیری مفاهیم کمک می‌کند. انگیزه باعث می‌شود دانش‌آموزان در مواجهه با چالش‌ها و مشکلات، مقاوم‌تر و پایدارتر عمل کنند. این پایداری، به آن‌ها کمک می‌کند تا به اهداف تحصیلی خود دست یابند. دانش‌آموزانی که از انگیزه‌ی درونی برخوردار هستند، تمایل بیشتری به تفکر خلاق و ارائه‌ی راهکارهای نوآورانه دارند. این خلاقیت، به آن‌ها کمک می‌کند تا مسائل را از زوایای مختلف بررسی کنند و راه‌حل‌های مؤثری ارائه دهند.

انگیزه به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل پیش‌بینیکننده‌ی عملکرد تحصیلی شناخته می‌شود. دانش‌آموزانی که از انگیزه‌ی کافی برخوردار هستند، معمولاً نمرات بهتری کسب می‌کنند و در آزمون‌ها عملکرد بهتری دارند. انگیزه‌ی پایین می‌تواند منجر به بی‌علاقگی، افت تحصیلی و حتی ترک تحصیل شود. ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان، به کاهش این مشکلات و افزایش نرخ ماندگاری در نظام‌های آموزشی کمک می‌کند. انگیزه نه تنها بر موفقیت تحصیلی، بلکه بر رشد شخصیتی و اجتماعی دانش‌آموزان نیز تأثیر می‌گذارد. دانش‌آموزانی که از انگیزه‌ی کافی برخوردار هستند، معمولاً اعتماد به نفس بیشتری دارند و در روابط اجتماعی خود موفق‌تر عمل می‌کنند. انگیزه‌ی درونی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا عادت‌های یادگیری مادام‌العمر را در خود پرورش دهند.

این عادت‌ها، به آن‌ها کمک می‌کند تا در طول زندگی، به‌طور مستمر به یادگیری و رشد شخصی ادامه دهند.

در نتیجه، انگیزه به عنوان نیروی محرکه‌ی یادگیری، نقش کلیدی در موفقیت تحصیلی و شخصیتی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. ایجاد و حفظ انگیزه در دانش‌آموزان، نه تنها به بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها کمک می‌کند، بلکه به رشد شخصیتی، اجتماعی و ایجاد عادت‌های یادگیری مادام‌العمر نیز منجر می‌شود. بنابراین، معلمان و نظام‌های آموزشی باید به‌طور جدی به موضوع انگیزه‌بخشی توجه کرده و از راهکارهای اثربخش برای ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان استفاده کنند. از جمله چالش‌هایی که هر سازمان و نهادی معمولاً با آن مواجه می‌شود، این است که چرا و چگونه اعضای آن کار می‌کنند و رفتار ویژه هر فرد ضمن کار چگونه است چرا افراد در رابطه با کاری که قبلاً نسبت به آن شوق و علاقه داشتند بی‌تفاوت و دلسرد می‌شوند؟ چرا برخی افراد توانایی انجام کار ده‌ها نفر را دارند، درحالی‌که بعضی دیگر به ظاهر از عهده انجام کار ساده‌ای بر نمی‌آیند؟ آیا در کنار توانایی‌ها و مهارت‌های فنی که اشخاص برای انجام بهتر کارها باید داشته باشند، خصوصیات شخصیتی خاصی نیز بر عملکرد شغلی آنها تأثیر می‌گذارد؟ آیا کسانی که باعث رشد و شکوفایی حیرت‌آور در کار و جامعه می‌گردند ویژگی‌های شخصیتی متفاوتی دارند؟ پاسخ به همه این سوالات به عاملی به نام انگیزه در افراد بر می‌گردد که این مساله یکی از برزگترین چالش‌ها و دستاوردها برای مدیران امروز محسوب می‌شود و از طرفی هم هیچ فرضیه یا روش واحدی برای برانگیختن افراد وجود ندارد. انگیزه‌ی کاری یکی از موضوعاتی است که بیشترین مطالعه درباره آن صورت گرفته است و در ادبیات مدیریت بسیار یافت می‌شود. این واقعیت که انگیزه بسیار مورد توجه قرار گرفته است ناشی از نقش کلیدی این عنصر در موفقیت یک سازمان یا یک مجموعه است. این اهمیت همچنین نشان‌دهنده‌ی نبود توافق جمعی و نظر عمومی واحد درباره‌ی نکاتی است که می‌تواند در افراد انگیزه ایجاد کند.

تعریف انگیزه عبارت است از عامل درونی به وجود آورنده انگیزش. در لغت نیز به معنی آنچه که کسی را به کاری برانگیزد، آمده است. انگیزه و با انگیزش غالباً به صورت مترادف به کار می‌روند. با این حال، می‌توان انگیزه را دقیقتر از انگیزش دانست. به این صورت که انگیزش را عامل کلی مولد رفتار، اما انگیزه را علت اختصاصی یک رفتار خاص به حساب آورد (رضانی/۱۳۷۹)

انگیزه به نیرویی اطلاق می‌شود که از درون یک فرد را به سمت یک هدف سوق می‌دهد. انگیزه یا نیاز عبارت است از حالتی درونی و کمبود یا محرومیتی که انسان را به انجام یک سری فعالیت وا می‌دارد (سید جوادین، ۱۳۸۶، ۴۵۵).

در تعریف دیگر انگیزه می‌توان گفت: میل به کوشش فراوان در جهت تامین هدف های سازمان به گونه ای که این تلاش در جهت ارضای برخی از نیازهای فردی سوق داده شود (استیفن پی رابینز، ۱۳۷۷، ۳۲۶).

انگیزش، یک مفهوم وسیع است. این مفهوم چندین واژه دیگر را که توصیف کننده عوامل مؤثر در منشاء انرژی و هدایت رفتار ما است نظیر نیازها، علایق، ارزش رها، گرایش ها، اشتیاق ها و مشوق ها را دربرمی‌گیرد (گیج و همکاران/۱۳۷۴)

نظریه های انگیزش تحصیلی

انگیزش به مانند یادگیری مستقیما قابل مشاهده نیست. یک متغیر فرضی است که روانشناسان آن را از راه مشاهده رفتار ارگانسیم استنباط می‌کنند. از آن جا که انگیزش جنبه فرضی و استنباطی دارد تعابیر مختلفی از آن بدست آمده و به گونه‌های مختلف تفسیر شده است و این که چند نوع انگیزه داریم؟ و این انگیزه ها چگونه با هم ارتباط دارند؟ و چگونه باعث برانگیختن ارگانسیم می‌شود. پاسخ به این گونه سوالات منجر به معرفی نظریه های انگیزش گوناگون برای توصیف و تبیین مفاهیم انگیزش شده است که در این جا تعدادی از این نظریه های انگیزش در ارتباط با یادگیری و تحصیل مطرح می‌شود (سید جوادین/۱۳۸۶، ۴۷۰)

نظریه انگیزشی مازلو

آبراهام مازلو طراح یک نظریه انگیزشی است که تاثیر مهمی در آموزش و پرورش آمریکا داشته است. نظریه او مبتنی بر این مفهوم است که ارضای نیازها زیربنای رشد است. از نظر مازلو مهمترین خصوصیت انگیزشی تنها اصل کلی که علایق متنوع انسان را به یکدیگر پیوند می‌دهد، گرایش به نیاز جدید و بالاتر است که با ارضای نیازهای پایین تر ظهور می‌کند و انگیزه افراد مستقیما برخاسته از نیازهای آنهاست و لذا انسان در رفتار خویش به ارضای نیازهایش گرایش دارد. مازلو نیازهای انسان را بصورت سلسله مراتبی به پنج دسته عمده طبقه بندی کرده است (سیدجوادیان:۱۳۸۶/۴۷۰).